

СВАБОДА

23 верасьня 1995 г.

№38

Кошт свабодны

Год заснавання 1902
Выходдіць з 1990Галоўны рэдактар Ігар Германчук
Заснавальнік Павал Жук
Выдавец „Газета СВАБОДА, Ltd.“Наклад 93 000
Адрес рэдакцыі:
220088, Менск, вул. Іванаўская, 56
Тэл./факс 36-24-41

Тэрміновая канфэдэрацыя?

Пасыпешлівасць, з якой Аляксандар Лукашэнка 19 верасьня накіраваўся ў Москву на перамовы з расейскім прэм'ерам, зদзівіла не толькі менскіх назіральнікаў, але нават і само крамлёўскае чынаўства. У адным з выпускаў расейскіх "Вестей" дыктарка паведаміла, што, убачышы Лукашэнку ў Москве, Чарна-мырдзін быў вельмі здзіўлены, бо папярэдне двухбаковая сустрэча планавалася ў Смаленску.

Напярэдадні візіту 17 верасьня вядучы праграмы "Итоги" расейскага тэлеканала НТВ сп.Кіслёў, камэнтуючы становішча ў Рэспубліцы перед прэзідэнцкімі выбарамі, паведаміў, што як адзін з варыянтаў пераносу тэрміну прэзідэнцкіх выбараў разглядаецца аб'яднанне Беларусі і Рэспублікі ў канфэдэрацыю. "А калі новая дзяржава, то і новыя тэрміны выбараў", — заявіў сп.Кіслёў. Па ягоных словаах, гэтая інфармацыя зыходзіц з аднаго з аналітычных цэнтраў расейскага прэзідэнта.

Напярэдадні візіту адбыўся шэршт ваяжай прадстаўнікоў прэзідэнцкай каманды ў Москву. Спачатку на сустрэчу з Козыравым у расейскую сталіцу вылецеў міністар замежных справаў Беларусі Уладзімер Сянкоў. З usло, што абліжкоўвалася на гэтай сустрэчы, журнالістам паведамілі толькі тое, што падчас перамовы уздымалася пытанье аб становішчы ў Югаславії.

Суд пакараў “Дзяцей хлусьні”

22 верасьня завяршыўся судовы працэс па заяві Зянона Пазыняка да аўтара фільма "Нінавісць. Дзеці хлусьні" Юрыя Азаронка і нацыянальнай тэлерадыёкампаніі.

Суд пад старшынствам суддзьдзі Алы Яшчанкі прызнаў, што гэты фільм у пэўных частках ганьбіц гонар і годнасці Зянона Пазыняка, і пастанавіў задаволіць ягоны іск. Тэлерадыёкампаніі Беларусі давядзеца абвясціць рашэнне суда ў адной з вячэрніх інфармацыйных праграм, а Юрыя Азаронку суд ававязаў заявіць па тэлебачаны, што вобраз З.Пазыняка, які ён стварыў у сваім фільме, не адпавядае рэчаіснасці. У перакладзе з юрыдычнай мовы гэта азначае незвычайную ў наш час реч: хлусьня прызнаная хлусьней.

Адзначым, што ніякіх фінансавых патрабаваній ня было адказчыкаў З.Пазыняк не выстаўляў.

А.Г.

Станіслаў Шушкевіч: “Гэта дурнота ў рангу дзяржаўнай палітыкі”

Станіслаў Шушкевіч пракаментаваў трагедыю з паветраным шарам як панаванье ў сёньняшній Беларусі салдафонскіх тэндэнцыяў. "Гэта нават не мілітарызм, гэта дурнота, узвядзеная ў ранг дзяржаўнай палітыкі", — заявіў С.Шушкевіч.

"У нашым грамадстве ўесь час пануючай зьяўляецца зынішчальная ідэалогія. У нас заўсёды з кімсі змагаюцца — з банкамі, прадпрымальнікамі, дэпутатамі — і ўсё "дзеля дабрабуту народа". А цяпер падзел уладаў паламаны, Канстытуцыя фактычна зыніччаецца, і заўсёды пры гэтым шукаецца вораг. А тут гэтыя так званы "вораг" сам плыве ў руки. Як жа яго на шлёнцу! Войскам, відаць, няма чаго рабіць, яны не скарачаюцца і яны ў рэшце рэшт знайшлі тое, у што здолелі пашліці. Мяркую, у вайскоўцаў вялікае задавальненіе з гэтай нагоды — відавочна, і съвята было", — лічыць С.Шушкевіч.

Адказваючы на пытанье СВАБОДЫ, чаму беларускі бок паведаміў пра здарэнне толькі

Сіндром ворага

На вуліцах Менска і пяці правінцыйных гарадоў карэспандэнты СВАБОДЫ правялі апытаванье выпадковых людзей (каля 200 чал.) з мэтаю высыветліці іхняе стаўленне да інцыдэнту з амэрыканскім паветраным шарам. Амаль 2/3 апытаваных адзначылі эгатыўна ацанілі дзяяньні беларускіх вайскоўцаў.

Але нас найперш зацікавілі выкаваныны тых людзей, якія апраўдвалі або нават ухвалілі расстрэл паветранага шара. "Так і трэба! Калі ў вашую хату лезе злодзеи, вы ж ня будзеце моўчкі назіраць", — заявіў сталічны пэнсіянэр. І хоць падобныя выкаваныны складаюць відавочную

меншасць, аднак яны яскрава ілюструюць сутнасць той атмасфэры, якая культывуеца цяперашнімі ўладамі Беларусі. Калі прэзідэнт ледзя не штодня абвінавачвае то Амэрыку, то наогул у весь Захад у самых нядобразычлівых намерах — дык чаго можна чакаць ад генэралаў. Захад для іх — вораг і патэнційны агрэсар, а таму ўсё "неапазнанае", што можа ляцець адтуль, — зло.

Забойства двух амэрыканскіх паветраплавальнікаў — гэта за канамерны вінік таго психозу, той антызаходній істэрыі, якая нагнятаецца ў нашу краіну.

Петро ПАНКРАТОВІЧ
(Працяг тэмы на стар. 4—5)

Новыя падрабязнасці

Амэрыканская газета *Chicago Tribune*, а таксама іншыя заходнія СМІ паведамілі, што "за 54 хвіліны да зыбіцца шара прадстаўнікі аргамітэту гонкі гутарылі з прадстаўнікамі войскаў супрацьпаветранай абароны ў Менску".

Лукашэнка выказаў прэтэнзіі Захаранку

Яе стала вядома СМІ, 16 верасьня прэзідэнт у прысутнасці дзяржаўнага сакратара Савету бяспекі Віктора Шымана правёў сустрэчу з міністрам унутраных справаў прэспублікі.

У ходзе сустрэчы Юрыю Захаранку былі выказаныя прэтэнзіі аб інсіпіраванні асобнымі коламі ў міліцэйскіх калектывах кампаніі па абрэкаванні указаў аб пазбаўленні супрацоўнікаў праваахоўных органаў некаторых сацыяльных ільготаў.

На думку камітэтных крыніц, білікіх да Савету бяспекі і цэнтральнага апарату міністэрства, у бліжэйшы час на выключаны зыход Юрыя Захаранкі са свайго поста. Некаторыя аналитыкі не выключаюць, што будзе зробленая спроба "прымусіць" міністра падаць у адстаўку па

ўласным жаданні. Повадам для адстаўкі можа паслужыць неаднайны скарыстаны способ, калі міністру можа быць пастаўлены ў віну наяспынны рост злачыннасці ў рэспубліцы. Можа адьграць сваю ролю і вядомая заява Юрыя Захаранкі ў дачыненні да мэтаў візіту ў верасьні ў Менск міністра замежных справаў Нямецчыны Клаўса Кінкеля.

У якасці альтэрнатыўных кандыдатаў на пост міністра ўнутраных справаў называецца цяперашні камандуючы ўнутранымі войскамі МУС Валянцін Агалец, а таксама цяперашні на месцік Юрыя Захаранкі Сяргей Рухлядзе.

СМІ

Міліцыя хоча атрымаць права на правакацыю хабарнікаў

Саветам бяспекі пры ўдзеле зацікаўленых міністэрстваў і ведамстваў падрыхтаваны праект прэзідэнцкага ўказу аб барацьбе з хабарніцтвам.

Цікава, што па ініцыятыве МУС у гэтым дакументе зьявіўся пункт, які дае міліцыі права правакаваць службовую асабу на атрыманьне хабару. Калі прэзідэнт канчаткова замацует гэтае право сваім указам, то міліцыя можа ператварыцца ў сапраўднага "вытворцу" хабарнікаў.

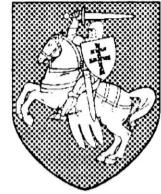
СМІ

Вы любіце СВАБОДУ, маеце вольны час і хочаце крыху зарабіць?

Наша газета можа заключыць з Вамі дамову на распаўсюджванье СВАБОДЫ.

Тэлефануйце (толькі па пытаннях распаўсюджвання):

Менск 36-24-41
Берасьце 26-47-13
Горадня 45-41-83
Марілёў 22-63-19
Ворша 4-28-57

Замест ленінскай
стылістыкі —
прэзідэнцкая
стар. 2

Станіслаў
Багданкевіч:
“Мая адстаўка
павінна быць
прынята
Вярхоўным Саветам”
стар. 6

Спорт: ад Пэнтагона
да Марадоны
стар. 8

Бяздомныя студэнты шукаюць прытулку

У Беларускім дзяржаўным пэдагагічным універсітэце (БДПУ) адбыўся мітынг бяздомных студэнтаў. На сёньняшні дзень больш за 2500 іншагародных студэнтаў ня маюць месцаў у інтэрнатах і змушаныя туліцца па прыватных кватэрах, а гэта адчувальна б'е па студэнцкай кішэні. У той жа час, згодна з презідэнцкім указам, у распараджэнні ўпраўлення справамі презідэнта, якім кіруе Іван Ціцыянакоў, перадаецца мноства будынкаў. Прэтэндаўца на ўласнасць ведамства сп. Ціцыянакова студэнты не насымліліся. Яны толькі зьевярнуліся да презідэнцкага кіраўніка справаў з просьбай разгледзець магчымасць перадачы юніверсітету комплексу будынкаў ВА "Гарызонт", якія аўтэнтычны ў связі з цяжкім эканамічным становішчам мае намер прадаць з малаты. Студэнты ўпэўненыя, што Івану Ціцыянакову, які здолеў хутка займаць 63 будынкі ў Менску, прыжаданы не складзе асаблівых

цяжкасцю дадаць да іх і згаданыя аб'екты "Гарызонта". Тым больш, што ў ВА "Гарызонт" велізарная запазычанасць па падатковых выплатах.

Хутчэй за ўсё комплекс гэтых будынкаў у ліку яшчэ 200 пабудоваў у бліжэйшы час сапраўды будзе перададзены спэцыяльнім указам у веданыне кіраўніка справаў презідэнта. Аднак ці захоча Іван Ціцыянакоў падзяліцца маёмысцю са студэнтамі? Праўда, у будучых пэдагогаў ёсьць яшчэ надзея на дапамогу з боку Аляксандра Лукашэнкі, які летасць на супстрыцы ў БДПУ абяцаў спрыяць вырашэнню іх жыльлёвых праблемаў. Удзельнікі мітынгу аднадушна вырашылі, што ў выпадку, калі ні презідэнт, ні ягоны кіраўнік справаў не дапамогуць бяздомным студэнтам, яны "пакідаюць за сабой права выйсьці ўсім ўніверсітэтам да рэзідэнцыі Аляксандра Лукашэнкі".

СІМ

На працягу чатырох дзён у Менску знаходзілася дэлегацыя (14 чалавек) Міжнароднай канфэрэнцыі свабодных прафсаюзаў (МКСП) і Сусветнай канфэрэнцыі працы (СКП).

Дзяўле гэтыя ўплывовыя арганізацыі, якія аўтэнтычныя заснаваныя на падставе, апратэставалі незаконныя дзеянні беларускіх уладаў супраць удзельнікаў страйку ў менскім мэтраполітэне, а таксама ўказ презідэнта Лукашэнкі аб забароне свабодных прафсаюзаў. Падчас знаходжання ў Менску дэлегацыя сустэрэлася з віцэ-прем'ерам Сяргеем Лінгам, міністрам працы Аляксандрам Сасновым, в. а. Гэнэральнага прокурора Васілем Капітанам. "У акцыі прафсаюзаў менскага мэтраполітэна мы ўбачылі выразны вытворчы канфлікт, і толькі. Меры, якія ўрад прыняў для яго ўрэгулявання, зьяўляюцца палітычнай акцыяй супраць прафсаюзаў", — заявіла на прэс-

канферэнцыі Анна Улатар, старшыня аддзела МКСП па Цэнтральнай і Усходняй Эўропе. — Мы не прымаем аргументаў, што з прычыны цяжкой сітуацыі ў краіне няма месца свабодным прафсаюзам. Мы лічым, што прафсаюзы зьяўляюцца фактарам эканамічнай стабільнасці і развязвіцца".

"Мне здаецца, што презідэнт Лукашэнка і яго атачэнне зразумелі, што зайшлі занадта далёка, асабліва калі ўлічыць такую міжнародную рэакцыю. Але як выйсьці з гэтай сітуацыі, не згубіўши свайго твару? Вакол вельмі шмат юрыдычных тэрмінаў і словаў са спробай знайсці законнае, легальнае выйсьце. Але презідэнт Лукашэнка як быццам ніколі ня робіць памылак, таму трэба знайсці некага іншага, хто

этая памылкі зрабіў. Мы мяркуем, што гэта будуть не рабочыя, а прадстаўнікі адміністрацыі менскага мэтраполітэна або нехта з міністраў", — адзначыў прадстаўнік СКП Пётр Нэлісан. Дэлегацыя запатрабавала аднавіць на працы звольненых удзельнікаў страйку, зняць з іх усе абвінавачаныні, а таксама адмяніць указ презідэнта аб забароне свабодных прафсаюзаў. "З самага пачатку працэсу рэформаў ва Усходняй Эўропе гэта першы ўнікальны выпадак, калі ўрад сур'ёзна і недвусэнсочно забараніў прафсаюзы. Такога ўказу мы ня бачылі ні ў воднай краіне," — сказала А. Улатар. "Недапушчальная, каб у працэсе рэформаў забараняліся прафсаюзы," — падкрэсліў П. Нэлісан.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

У турме робяць нават аўтаматы

Беспрэцедэнтны выпадак здарыўся ў Івацэвіцкай турме (УЖ-15/5). Зняволены Б., таемна ад пільнай аховы, зрабіў тут два аўтаматы.

Начальніца калоніі гэты факт пачынала, але больш падрабязную інфармацыю даць карэспандэнту СВАБОДЫ адмовілася, спаслаўшыся на таямніцу съледзтва. Тым ня менш, гэта стала вядома, што гэтыя ствалы (вырабленыя на ўзор вядомага аўтамата Калашнікава) у эзак-ўмельца ахонікі сканфіскавалі зусім выпадкова. Міліцыйскія эксперыты былі вельмі здзіўленыя дасканаласцю зброі. Падчас выпрабаванняў кулі прабівалі бетонную сцяну на 47 мм, што съведчыць пра высокую якосьць і вялікую ўбойную сілу самаробных аўтаматаў.

Калоніі заўсёды славіліся майстрамі па выработе адмысловых наўкоў і нават пісталетаў, але пра аўтаматы пакуль не было чуваць. Дарэчы, у крымінальным съвеце Украіны і Польшчы нажы з выкідным лязом з маркай Івацэвіцкай турмы карыстаюцца вялікім попытам. Напэўна, зняволеныя вырашылі дапоўніць "асартымент" аўтаматамі.

Віктар ВАЛАДАШЧУК

Галодны бунт артылерыстаў

У Слонімскай мэханізаванай брыгадзе ўзбунтаваліся афіцэры-артылерысты дзяўюю батарэя.

Падзея адбыліся на мінулым тыдні падчас стрэльбаў на Абуз-Лясноўскім палігоне (Баранавіцкі раён). Добра пастраляўшы па мішнях, здаровыя маладыя мужчыны захацелі і добра пад'есці. Аднак замест нармальнага абеду ім прапанавалі "голы суп з пярэвымі крупамі".

Абураныя такім пайком, афіцэры ў сталоўцы паднялі бунт: стукалі па сталах міскамі, патрабавалі мяса і — вышышага начальніца. Яно прыбыло ў трох асобах. Афіцэраў два разы строілі і праводзілі палігутаркі, папярэздзіўшы, што калі яны не супакояцца, то будуть есці разам з салдатамі. Але ў рэшце рэшт палкоўнікі раздобраўліся і выдалі афіцэрам па адной бляшанцы тушонкі (250 г) на шасьцёх. А на наступны дзень на сталах з'явіліся нават які і салодкая гарбата.

Удалую стральбу вырашыла адзначыць таксама і начальніца. З гэтай прычыны на Рускім кургане, што знаходзіцца на палігоне, установілі палатку. Кухары пастроўліся: нарыхтавалі шмат розных мясных страваў, у тым ліку 60 галубцоў. На гэтую гусарскую вячэрзу, на якой прысутнічала не абы-якое начальніца, выдатковалі спірт з недатыкальнага запасу.

Валодзя ЯНЧУК

Чатыры стрэлы ў паветра, каб утаймаваць 70 арабаў

Два нецвярдзеныя арабы (адзін з іх — студэнт) зьбілі ў Горадні дзяўюю жанчын і мужчыну, які спрабаваў іх абараніць.

Калі хулігану затрымлівалі міліцыя, яшчэ калі сямідзясяці арабскіх студэнтаў аказалі непадпрарадкованыне. Міліцыянтам давялося стрэліць чатыры разы ў паветра. Да месца здарэння прыбыў АМОН.

Арабаў абурае, што затрымалі толькі завадатараў бойкі, а ахвяр адпусцілі. Яны пагражают зъвярнуцца ў ЮНЕСКО і ўвогуле ўсім зямляцтвам пакінуць Горадню. Арабскія студэнты сёньня даюць Гарадзенскаму мэдінстытуту някепскія валютныя прыбытак.

П.П.

Смаленская міліцыя скрала старшыню

Смаленская міліцыя арыштавала нядайна старшыню калгаса імі Кірава Мсьціслаўскага раёну і вывезла яго на разборкі у Расею.

Эта апрацоўка была зьдзейсненая без дазволу і папярэднанія беларускіх праваахоўных органаў. Міктым беларускай і расейскай міліцыямі на дзяржаўным узроўні заключанае пагадненіне аб супрацоўніцтве, якое прадугледжвае ўзгодненія дзеяньні па затрымцы злачынцаў.

Сымон ГЛАЗШТЕЙН

Замест ленінскай стыпэндыі — презідэнцкая

Навучальны год пачаўся, а чыноўнікі ніяк не могуць вызначыць, чые імёны прысвоіць іменным стыпэндиям для лепшых студэнтаў.

У Міністэрстве адукацыі чакаюць, якое рашэнне не прыме прэзідэнт наконт паабяданай ім презідэнцкай стыпэндыі. Вядома толькі, што "стыпэндия імя Лукашэнкі" будзе самая высокая і практична заменіць ленінскую.

Палякі будуюць школы

У Горадні ў мікрараёне Дэевятоўка пачалося будаўніцтва першай польскай школы. Конкурс сярод будаўнічых арганізацый выйграў гарадзкі трэст №30.

Школа будуецца на гроши польскага ўраду і здзяйсняе амасцьцу Саюза палякаў Беларусі. Кіраўніцтва СПБ заключыла дамову з гарадзкімі ўладамі, якім перадае будынак школы ў бясплатнае карыстаньне. Улады мусіць забяспечыць поўнае ўтрыманье настайніку і вучняў. Палякі скасаваюць дамову, калі польскамоўны профіль школы раптам будзе зменены.

Падобную ж дамову СПБ падпісаў з уладамі

Міністэрства запраланавала спачатку 15 іменных стыпэндый, але з прычыны недахопу грошай іх колькасць скарацілася да чатырох. Апроч презідэнцкай, мяркуеца ўстанавіць стыпэндью імя Францыска Скарыны, Якуба Коласа або Янкі Купалы, а таксама колішняга камуністычнага дзеяча Пятра Машэрава.

Мікола ВАЙТОВІЧ

Ваўкавыска, дзе таксама плануецца пабудаваць польскую школу, праект якой робіцца.

Дарэчы, пасля рефэрэндуму паменела заяўвания толькі ў беларускія класы, але таксама і ў польскія. На ўсю Горадню было пададзена ўсаго 56 заяўвани ў польскія класы. Паліаку ў горадзе 20%, а ўсіх першакласнікаў сёлета — 5000. У Васілішках Шчучынскага раёну бацькі 22-х шасьцікласнікаў напісалі заяўві з просьбай замест урокаў польскай мовы зрабіць для іх дзяцей факультатыв.

Сяргей АСТРАЎЦОУ

Ліст у рэдакцыю

Бацькі нянявісьці

Мне незразумела, чаму ўва міністру абудзіць нянявісьць. Каму гэта трэба і навошта? Я не хачу жыць нянявісьцю: гэта разбуранльна сіла. Але пачынае калацица сэрца і сціскаюцца кулакі ад адной згадкі... Няйко гэта адбываецца на маёй зямлі і ў маёй дзяржаве?

Я маю пўны досьвед, як даўаць адпор усялякай набрыдзі, што ўздумае ўздеекваца з мяне, маёй мовы і маёй зямлі. У брэжнёўскія і пасълябрэжнёўскія часы працавала правіла: "Будзь напагатове і нікому ніколі не спускай". І я прымушаў у рэшце рэшт усю гэтую шваль праглынуць назад іхнае "колхознік" або "говорите по-нормальному". З мяне не сымляіся ва ўніверсітэце і аспірантуры, бо я, вясковы хлопец, мог гаварыць па-расейску на горш, а вчыўся лепш, чым усе гэтыя "культуртрэгеры". У 1987 г., калі ў мяне нарадзілася дачка і ў ЗАГСе адмовіліся выпісаць пасъведчаньне аб нараджэнні на беларускай мове (якая была

адной з дзяржаўных), я ўрэшце прымусіў тоўстую цётку з фэльдфэблескім голасам на маіх вачах парваць стары і вілісаць новы дакумент. Але то было ў часы "інтэрнацыяналізму" і курсу на ўзліцьцё нацый.

Летась, у 1994 г. я аддаў сваю Вераніку — жыхара незалежнай Беларусі — у менскую беларускую гімназію №103, што на вул. Каліноўскага. Добрая школка, паглыбленая вывучэнне ангельскай мовы, дзетак адбіралі па конкурссе, і ў класе сабраліся роўныя — тия, хто змог адужаць тэсты. Малой падабалася вучыцца там, і задоўга да сёлетняй восені яна рыхталася да другога класа: ранец, кніжкі, пантофлікі, гольфікі... І толькі прывёўшы дзіцёнка ў 2-і клас, я даведаўся, што гэта ўжо не беларуская гімназія, і выкладаць будуць усё па-расейску.

Хто асмельваецца жартаваць такія жартачкі — у Беларусі, з беларускім правадзеўным грамадзянінам, дарослым мужчынам, якому 36 гадоў і які

можа пастаяць за сябе, у tym ліку і фізічна? Як такое можа быць у мяне на радзіме, у маёй дзяржаве? Ад адной думкі пра такое прыніжэнне пачынае калацица сэрца і сціскаюцца кулакі. Няйко нехта думае, што такое даруеца?! Што я дарую сълёзы маёй дзяўчынкі, якая, дастаўшы беларускія кніжкі, раптам даведалася, што яны ўжо непатрэбныя? Мне, прабачце, пляваць, што 28 бацькоў з 30-ці напісалі заявы аб пераводзе выкладаньня на расейскую мову. Гэта іх проблемы. Яны зрабілі свой выбар год назад, аддаўшы дзетак у беларускі клас, а цяпер іх падстурхнулі зъяніць гэты выбор. Чаму? Гэта называецца "роўнымі магчымасцямі"? Гэта называеца "свабодным выбарам"?

Чаму не палічылі патрэбным хоць бы вытрымаць зънешнюю прыстойнасць у дачыненіі да прадстаўніка карэнай нацый? Я ж не амэрыканскі індзеец у ЗША, а беларус у Беларусі. Чаму не падзялілі клас, чаму

урэшце не папярэдзілі загадзя? Ці я ўжо не чалавек толькі таму, што гавару па-беларуску?! Няйко людзі, якія гэта зрабілі, ліцаць, што ім такое пройдзе беспакарана? Іх не турбуете, што яны сеюць нянявісьць? Дарэмна. Беларус дўога церпіц, але не тапчыце бруднымі ботамі па душы. Нянявісьць ня можа быць абстрактнай. Яна скіраваная на канкрэтны аб'ект, яна заўсёды пэрсаніфікаваная... Ведайце меру, панове-таварышы. Не будзіце нянявісьці, якія патрабуе вільсця. Я не хачу нікога ненавідзеца. Дайце мне жыць у маёй краіне, не спрабуйце рабіць з мяне раба. Позна.

Я патрабую ў адпаведнасці з Канстытуцыйя і вынікамі рэфэрэндуму забысьпечыць маёй дачцы магчымасць працягнуць вучаньня на беларускай мове ў гімназіі №103 г. Мінска.

**Алесь КРАУЦЭВІЧ,
гісторык,
старши лейтэнант запасу**

У чужым магнітным полі

Кожная новая ўлада вымагае сваёй ідэалогіі, сімвалу, палітычных і гістарычных міфаў. Хай сабе нават папросту падрэтушаваць старых. Гэтак сёньняшні рэжым аднавіў у якасці дзяржайнай сувята ўгодкі бальшавіцкага закалоту і вярнуў стары герб, з якога презідэнцкія рука выкасавала серы з молатам.

Беручы пад увагу ўсё гэта, дзіўна, чаму нашыя ўлады ня робяць шуму вакол гістарычнай даты — 17 верасьня, не выкарыстоўваюць яе ў ідэалагічна-пропагандысцкіх мітах. А яна да гэтага, між іншым, вельмі добра надаеца. Па-першым, надзвычай зручна правесці гістарычную аналогію. Маўляй, у 20-м годзе "белапанская" Польша бразгала зброяй ля заходніх межаў Савецкай краіны, а сёньня ледзьве не галоўнай сваёй мэтаю зрабіла чым хутчэйшае далучэнне да "агрэсіўнага" блоку НАТО, які вельмі ж недаспадыў нашаму презідэнту.

17 верасьня заўсёды пропагандавалася ў нас як дата гістарычнага ўзяднання беларускага народа, вызваленага Краснай Арміяй з-пад "польскага ярма". Здавалася б, презідэнт Лукашэнка здолеў своеасаблівым чынам згуртаваць наш народ, пераканаўшы сваімі тэлевізійнымі выступамі прагаласаваць за сябе насељніцтва ня толькі ўсходні, але і заходні часткі Беларусі. Такім чынам, вонкава гэтая дата зручная для презідэнцкай пропагандысцкай машыны. Аднак штосьці тут не спрацоўвае. Што? Мабыць, 17 верасьня ўсё ж (не зважаючы на вызначальную ролю менавіта Краснай Арміі), адыграўшы ўзяднальную для беларускага народа ролю, аўктыўна съведчыў на каўнерыць беларускай дзяржайнай сувэрэнітэту. Апошняя акалічнасць, на маю думку, якраз робіць гэтую немалаважную дату непатрэбнай презідэнцкай камандзе.

Зусім іншая была б гаворка, калі б 17 верасьня 1939 г. адбылося ўзяднанне панявленых беларусаў з расейскім народам... Беларускі варыяント Пераяслаўскай Рады. У такім разе ведамства палкоўніка Замяталіна біла б ува ўсё свае пропагандысцкія званы. Але да вялікага жалу гэтых людзей у мінулай гісторыі беларускага народу такі здрады ніколі не было, як не было і ўзяднання беларускага і рускага народа" пасля акупаціі нашых тэрыторый войскамі Кашырныя II.

А.Лукашэнка па сутнасці прэтэндуе сёньня на ролю беларускага Багдана Хмяльніцкага. Праведзены рэфэрэндум — такая нібыта сучасная Пераяслаўская Рада, толькі шырэйшага маштабу. Але сёньня на Украіне стараюцца ня згадваць імя Б.Хмяльніцкага, ўсё часцей называюць яго здраднікам украінскага народу. Гісторыя на гэтым прыкладзе яшчэ раз вучыць: здараецца, што ўчорашнія героі на самой справе былі злачынцамі. Вядомая аксіёма: што выгадна для захопнікіх планаў Масквы — катастрофа для ёйных суседзяў. Зусім не-выпадкова Сталін заснаваў войсковыя ордзы

ны Багдана Хмяльніцкага, Суворава. Першы далучыў да Расеі вялікую частку Украіны, другі канчаткова заваяваў Беларусь.

Чыгуначная платформа з крыжамі

У мінулую нядзелю (17 верасьня) у Варшаве быў урачыста адкрыты помнік "Ахвярам савецкай агрэсіі" з бронзы і сталі. Ён уяўляе сабой чыгуначную платформу — невялікія "могілкі" з дзесяткамі каталіцкіх і праваслаўных крыжоў, а таксама з татарскім і гэбрейскім надмагільлямі. На такіх платформах савецкія ўлады вывёзлі ў Сібір палякі ў іншых грамадзянай даваеннай Польшчы. Перад помнікам ляжаць 40 шпалай. На частцы іх выбітых назвы мясьцінаў, дзе ў 1939 г. адбыліся бай з Краснай Арміяй. На іншых — назвы населеных пунктаў, адкуль пазней былі сасланыя рэпрэсіраваныя жыхары. На 10 шпалах назвы беларускія: Дзісна, Вілейка, Стоўбцы, Баранавічы, Лунінец, Пінск, Горадня і — Курапаты, турмы ў Менску і Ігумене (Чэрвень).

Сёлета палякі выправілі памылку, якую паўтаралі шмат гадоў. У чэрвені, у 55-я ўодкі расстрэлу афіцэраў Войска Польскага, презідэнт Л.Валэнса выступаў у Катыні, прызнаў, што там ад рук НКВД загінулі не толькі палякі, як съвіярджалася заўсёды, але таксама беларусы ды прадстаўнікі іншых нацыянальнасцяў, якія жылі ў Польшчы. Палякі, між іншым, вельмі абраўіла, што на запрашэнне прыехаць у Катыні не адказалі прэзідэнт Ельцын і пісменнік Салжаніцын. (Гэтаксама як не прыехаў Ельцын з съвіяканівінай ўгодкай Варшаўскага павстання, а потым — на гадавину вызваленія канцлагера Асьвенцім). Дарэчы, А.Лукашэнка тады ў Асьвенцім зъезьдзіў, выявіўшы дзіўную палітычную самастойнасць.

Палякі чакаюць ад расейцаў афіцыйных прадбачэнняў да агрэсіі і гвалту. Пакуль што марна. Масква адказвае халоднасцю і маўчаннем. Менск у дачыненіях з Варшаваў старанна трывяеца ў рэчышчы крамлёўской палітыкі. Тым часам палякі імкніца злагодзіць гістарычныя непараўнаныя паміж Польшчай з аднаго боку — і беларусамі і украінцамі з другога. Сёлета ў жніўні, падчас ўгодкай Варшаўскай бітвы 1920 г., у польскай сталіцы быў адчынены помнік Ю.Пілсудзкаму. Як вядома, у маладосці ён усъведамляў сібе беларусам. У ягоніх планах было аднаўленне канфэдэратыўнай Рэчы Паспалітай. Аднак ён быў толькі галоўнаму камандуючым, а польскую ўсходнюю палітыку вызначаў іншыя. Тым больш, што ў 20-м у часе наступу на Варшаву Масква паспела першай разыграць "беларускую карту", паўторна абвясціўшы ўтварэнне ССРБ. У той час нікому не прыйшло да галавы ўтварыць дзіўную Беларусь, хоць пазней зьявіліся дэльне Нямеччыны, два Віетнамы і дэльне Карадзі.

Вельмі знамянальна, што Л.Валэнса, выступаючы 16 жніўня, афіцыйна папрасіў у беларусаў і Украінцу працягнення за тое, што паслья Рыжскага міру палякі зрабілі для іх вельмі мала. Сімтападынна і тое, што пры адкрыцці помніка-платформы маліту працягніць ня толькі ксёндз, але таксама праваславны бачоўшчык і мул.

Відавочна, што палякі ўсьвядомілі патрэбу разварушыць нашу з ім супольную гістарычную памяць. Але яна ўсакако сягае не далей як да 1917 года. Нам спрабуюць навязаць іншыя арыенціры. Савецкі экспрэс-прем'ер Рыжкоў, наведаўшы Менск, адкрыта сказаў, што нашым агульным з расейцамі пантэонам славы мае стаць мэмарыял на месцы Курскай бітвы. Маўляй, гэтую ідэю ў Расеі падтрымліваюць палітычныя сілы ад камуністу да "нацыянал-патрыёту".

Лойд-Джордж ведаў пра нас

Лонданскія *The Times* назвала уступ Краснай Арміі на тэрыторыю Заходніх Беларусі "ударамі на плечы Польшчы", якія ў гэты час вяля бай з нямецкімі войскамі. Аднак заходнія краіны даволі стрымана пастаўліся да гэтай падзеі. А брытанскі экспрэс-прем'ер Лойд-Джордж нават напісаў у *Sunday Express*: "Беларусь — гэта ня Польшча, не зъяўляеца ёю і Украіна. Абедзьве гэтыя краіны насяляюць наці, вельмі адрознныя ад палякаў. Палякі захапілі Беларусь і адабралі яе ў Расеі падчас вайны 1920 г."

А вось што пісаў тады ў "Правде" маршал Варашылаў, расхвальваючы вызваленіе "братав-украінцев і белоруссов": "Польскіе государства, правители якога всегда праўляли так много заносчыві і баўхальства, при первом же серыйном военном столкненні разлетелось, как старая сгнівшая телега".

Як бачым, нават Лойд-Джордж прызнаваў Беларусь краінай адметнай, але — не самастойнай, а як бы ўласнасцю Расеі. Гэтае "магнітнае поле" адчуваецца ў нас пайсюлью: маскоўскія тэле- і радыёстанцы пануюць у эфіры, а афіцыйныя Крэмль імкніца упльываюць на нашыя стасункі з суседнімі краінамі — Літвой, Польшчай, Украінай, — з якімі мы 500 гадоў жылі ў супольнай дзяржаве.

На маю думку, вынікам раздзымутай історыі супраць НАТО, з якім ахвотна супрацоўнічаюць усе гэтыя краіны, стала нядыяная трагедыя ў небе блізу Бярозы. Афіцыйная прэса патлумачыла: паветраны шар не адказаў на радыёсігналы і пралятаў непадалёк ад стратэгічнай ракетнай базы. Але ж Беларусь ня мае стратэгічных ракет! Атрымліваецца, што беларускі верталёт "абароні" расейскую базу. Ізноў напрошаваецца гістарычна аналогія: Беларусь, якая спрабуе павярнуцца да Эўропы, хоць бы увагацаць у плачы нож.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

Акцыя ордэна самарытанаў

Генэрал ордэна братоў-самарытанаў з Італіі Андже́й Міхалэ́к арганізаў грашовую дапамогу маламаёным сем'ям, якія жывуць у Гродненскім раёне. Мэты дабрачыннай дзеянасці — умацаванье сям'і.

300 сем'яў атрымалі па 30 дойчэмарак на кожнага члена сям'і. Гэтыя выплаты маюць стаць штомесячнымі. Дапамога арганізаваная па прынцыпе "сям'я — сям'я". Браты самарытанаў знаходзяць ахвотных з Аўстрыі і Нямеччыны, якія хадзяць у дапамагчы беларускім сем'ям. Некаторыя робяць гэта аманімна, іншыя ж, наадварот, хоць бы ведаць, каму канкрэтна выплатлі ахвяраваныя гроши.

Першую дапамогу атрымалі шматдзетныя сем'і і тыя, у якіх ёсьць інваліды і анкалагічны хворыя. Колі гэтых сем'яў будзе пашырэцца. Дапамога арганізаваная па ўсім тым,

Першыя ахвары

Нашае кірауніцтва часта нарекала на тое, што Беларусь — малавідомая ў съвеце краіна. Здаецца, сітуацыя "выправілася" — цяпер, напэуна, пра нашу дзяржаву доўга будуть гаварыць: "Беларусь — гэта там, дзе забілі двух амэрыканцаў на паветраным шары".

Аналіз прычын гэтага жудаснага здарэння мы ўжо далі ў сваім камэнтары, задача ж гэтага матар'ялу — прапанаваць максімальна поўную карціну фактаў і аbstавіна трагедыі.

Мяркую, нашыя грамадзяне ў асноўным мелімагчымасць азнаёміцца з афіцыйнай вэрсіяй падзеі — яе вельмі падрабязна і скрупулёзна выказаў на прэс-канфэрэнцыі Юры Сівакоў, начальнік аддзелу апарату ўніверситета Савету бясьпекі, намеснік старшыні дзяржаўнай камісіі. Частка гэтай прэс-канфэрэнцыі — без пытанняў журналістаў і адказаў на іх — была паказаная па Беларускім тэлевізіону.

Сутнасць беларускай вэрсіі, выкладзеная ў некалькіх асноўных тэзісах, выглядае наступным чынам: па-першае, арганізатары спаборніцтваў у Швайцарыі своечасова не паведамілі пра магчымасць зьяўлення шароў на тэрыторыі Беларусі і парушылі шэраг іншых патрабаваньняў; па-другое, збіты шар на мяжі апазнавальных знакаў і на буй падобны на спартовы апарат; па-трэцяе, не было ніякай магчымасці пасадзіць шар; і, на-рэшце, апошніе — паветраплавальнікі падлятала да "дыслакацый" часткі ракетных войскі стратэгічнага прызначэння.

Аднак аналіз больш поўнай

за афіцыйную інфармацыю паказвае, што ніводзін з гэтых тэзісаў па сутнасці не вытрымлівае праверкі фактамі.

Таго, што арганізатары спаборніцтваў яшчэ ў сакавіку паведамілі пра чарговую гонку "Гордан Бэнэт", беларускія афіцыйныя асобы не адмаўляюць. І вядома, што ў чэрвені Цэнтар кіравання паветраными рухам Рэспублікі Беларусь даў агульны дазвол на пралёт над нашай тэрыторыяй. Але Сівакоў на прэс-канфэрэнцыі заявіў, што швайцарцы павінны былі за не-калькі дзён да спаборніцтва даслаць яшчэ адну "заяўку ўстаноўленага міжнароднага ўзору". Нават калі гэта праўда і такое патрабаванне было на самой справе, то гэта зьяўляецца ў лепшым выпадку красамоўнай дэманстрацыяй убогасці нашай бюрократіі — над усёй Эўропай удзельнікі спаборніцтваў ляцелі без якіх-небудзь дадатковых дакументаў.

Яшчэ адным сумнёўным сцвярджэннем Сівакова сталі ягоныя слова пра тое, нібыта апаратуны дэжураны польскай проціпаветранай абароне на адпаведны запыт беларускага боку заявіў, што ніякіх шароў над тэрыторыяй Польшчы не пралятала. Але ўжо ў панядзеялак па каналах BBC праішла інфармацыя, што міністар абарони Польшчы Зьбігнэў Аконьскі сцвярджае: палакі паведамілі беларускаму боку пра пралёт шароў над сваёй тэрыторыяй.

Дарчы, вэрсіі наконт недахопаў з польскага і швайцарскага боку ў любым выпадку не давалі падстаў "Звяздзе" нарадкаў такі недарчынны загало-

вак: "У смерці амерыканскіх паветраплавальнікаў "падазраўца" беларусы, швайцарцы і палакі. Дзе ісціна?" Хоць "падазраўца" і ўзята ў двукосе, але пастаноўка на адну дошку "беларусаў, швайцарцаў і палакаў" выглядае як мінімум кашчунна.

Не зьяўляецца дастаткова пераканаўчай і заяві Сівакова пра тое, што шар быў аднатонны, шэрага колеру. Па-першае, паводле ўсіх правілаў паветраплавання, ніводны з паветраных шароў на можа стартаваць без апазнавальных знакаў сваёй краіны, і арганізатары швайцарскіх спаборніцтваў сцвярджаюць, што ў іхніх гонцы такіх шароў не было. Па-другое, польскае тэлебачанне, якое прымаецца пра спадарожнікі на Беларусі, прадэмантравала здымкі CNN пра старт "Гордан Бэнэт", сканцэнтраваўшы сваё

увагу менавіта на tym самым, збітым шары, які быў белага колеру са сцягам Вірджынскіх выспяў. Дарчы, асноўнай спартовай мэтай гонкі зьяўлялася найбольшая колькасць перадоленых у паветры кілемтрай. "Гордан Бэнэт" выйграў экіпаж, які прызямліўся ў Латвіі. Так што забітыя Джон Сьюарт-Джэрвіс і Аллан Фрэнкель мелі рэальнаяныя шанцы стаць чэмпіёнамі, бо заляцелі далей за іншых. Яны так хацелі перамагчы...

Вэрсія аб адсутнасці магчымасці пасадзіць шар на зямлю была абервругнута нават у беларускай прэсе, калі "Народная газета" апубліковала інтарвю з прадстаўніком аргкамітэта Кубку. Той заявіў, што дастаткова было адной кулі, каб шар

ператварыўся ў парашут і мякка апусціцца на зямлю. Але, як вядома, беларускі верталётчык выпрысціў у яго 20 буйнакалі-бэрных куль, зрабіўшы з шара палающую паходню. "Ці была якай-небудзь практычна, вайсковая ці любая іншай прычына расстрэльваць шар? Бо калі б у ім было выбухавое ўстройства, яно відавочна разарвалася б, упаўшы з вышыні ў 2300 метраў", — на гэтыя пытаныні журналістам Сівакоў і іншыя прадстаўнікі ўладаў дасюль не даюць аргументаванага адказу.

Магчыма вэрсія, аб шпіёнскіх матывах выглядае яшчэ больш съмешна ў наш час касымічных спадарожнікаў, праз якія можна разгледзець нават твар любога чалавека ў кожным кутку Зямлі.

Нарэшце, апошнім камянем у падмурку сцвярджэнняў беларускага боку стала спасылка на тое, што паветраплавальнікі набліжаліся да "дыслакацыі частак ракетных войскі стратэгічнага прызначэння". Увогуле замежныя журналісты жартуюць, што ў Заходній Беларусі немагчыма прызямліцца дзе-небудзь у іншым месцы, акрамя як калі чарговай сакрэтнай вайсковай часткі (ведома, што адзін з амэрыканскіх паветраных шароў апусціцца на зямлю каля вайсковага гардка пад Даўыд-Гарадком). Але нам не да жарту. Як сказана ў заяві Беларускага Народнага Фронта, "Мы са зьдзіленьнем даведаліся аб знаходжанні ў раёне трагічнага выпадку "дыслакацыі частак ракетных войскі стратэгічнага прызначэння". На тэрыторыі Беларусі такіх войскі ўжо не павінна быць". Калі на прэс-канфэрэнцыі журналісты

спыталіся ў Сівакова, якія ж часткі знаходзяцца пад Бярозай, той пачаў даказваць, што ніякіх стратэгічных войскі там ні можа быць. Але калі яму сказаць, што гэта цытата з заявы беларускага ўрада, ён сумеўся, фактычна ня ведаючы, што адказаць.

Між іншым, адзін з афіцэрэй — лётчыкаў бярозаўскай часткі прызнаўся ў прыватнай размове, што "усяго гэтага магло бы бы здарыцца, калі б у той дзень не адбываліся неўкі сакрэтныя і важныя палёты". Увогуле ж атмасфера ў Бярозе ў дні пасля трагедыі можа многае сказаць аб нашым жыцці і грамадзтве. Усе дні над горадам лёталі верталёты шматлікіх камісіяў, а мясцовыя чыноўнікі наглуха зачыніліся для журналістаў усіх газетаў і агенцтваў. Свякі палеглых амэрыканцаў, прыехаўшы ў Бярозу, папрасіліся ў гатэль, але, пабачыўшы мясцовую "гасцініцу", накіраваліся ў Берасцьце. Па некаторых съведчаннях, для суправаджэння парашткай амэрыканскіх паветраплавальнікаў у Менск у вайсковай частцы доўга і ўнікліва адбіралі самых зынешне прыгожых афіцэрэй. Тым часам многія вайсковуцы хваляцца ў горадзе сваякам і знаёмым: "Мы паказалі съвету, што ўмеем, — цяпер будуць з намі лічыцца"...

Гэта "стратэгічная" частка знаходзіцца калі Бярозы даўно і мае трох колы аховы. Адна з мясцовых жыхарак узгадвае, што ў 50-я гады вайсковуцы, аховаючы мост праз раку, не пускалі туды мясцовых жыхароў, і ёй даводзілася дабраца на працу бродам па грудзі ў вадзе...

Захад называе гэта

Прагледзеўшы дзесяткі паведамленняў заходняе прэсы пра інцыдэнт з амэрыканскім шарам, рэдакцыя СВА-БОДЫ выбрала найбольш характэрныя публікацыі, якія мы прапануем уваже нашых чытачоў.

Associated Press
(14.09.95):

Беларускі ўрад, які 24 гадзіны нічога не паведамляў пра інцыдэнт, выказаў сваё "шкадаванье" ў сераду ўвечары, якое наступнай раніцай было апублікавана. Тым не менш, ён нават не папрасіў прабачэння, сказаўшы, што шар неаднаразова быў папярэджаны, калі наблізіўся да стратэгічных ваеных базаў. Гонка, у якой удзельнічалі 17 паветраных шароў, стартаваў штогод у Швайцарыі. Яна была заснаваная ў 1906 годзе газэтным магнатам Джэймсам Горданам Бэнэтам. Пераможцам прызнаецца той, хто праляціць найдалей. Да таго часу большасць шароў ужо прызямліліся. Міжнародная Федэрацыя Аэранаўтыкі распавялоўдзіла заяву, што арганізатары гонкі атрымалі ўсе належныя дазволы для ўхаду ў паветраную прастору Беларусі і намецілі план палёту ў сваім запыце. Усе паветраплавальнікі былі аснашчаны неабходнымі радыёабстайлівамі і маглі ўхадзіць у контакт падчас гонкі. Макс Бішоп, генэральны сакратар МФА, паведаміў, што паветраплавальнікі скіраваліся ў

бок Беларусі з прычыны таго, што туды дзьмуму вецир.

Рут Людвіч з Амэрыканскай Федэрацыі Паветраплавання кажа: "Гэта быў не нішчасны выпадак. Гэта было забойства, бессэнсцовая расправа". Прэс-сакратар презідэнта ЗША Майк МакКэрі заявіў, што хоць беларускія ўлады паляцілі супрацоўніцтва, "мы дагэтуль не атрымалі адэксватнага тлумачэння", чаму шар быў збіты. "Там быў невінаваты людзі, якія аддалі свае жыцці па прычыне трагічнай памылкі, але, здаецца, гэта было наўмысна", — сказаў ён. Двое іншых паветраплавальнікоў былі затрыманы беларускімі вайсковцамі ўвечары ў аўтапарку без усялякіх тлумачэнняў. "Я б не сказала, што яны пад арыштам, — сказала прэс-сакратарка амэрыканскай амбасады, — але ў іх няма свободы перасоўвання".

Chicago Tribune
(14.09.95):

Дэйвід Лоў, сябра рады Амэрыканскай Федэрацыі Паветраплавання, які судзіў папярэднюю гонку, сказаў, што прычына, па якой каманда не магла адказаць на радыёабстайлі, можа быць у тым, што ў іх

радыёпрыборах адмовілі батарэй. "Гэта вар'яцтва. Я б зразумеў, калі б гэта быў самалёт, які б фатаграфаваў і спрабаваў выйсці за межы паветранай прасторы, — заявіў ён, — але паветраны шар усё роўна сядзе рана ці позна. Яны б папросту маглі съследаваць за імі, а потым затрымаць пілота".

Commercial Appeal
(14.09.95):

Прэс-сакратар Дзярждэпартаманту называе інцыдэнт абуральным. "Якія б ні былі аbstайлі, мог шар адказаць на радыёабстайлі ці не, гэты стрэл беларускім вайсковцам дараўваць нельга, — сказаў ён. — Больш за тое, беларускі ўрад прайфармаваў нас пра інцыдэнт толькі праз 24 гадзіны. Мы заўляем рашучы пратэст і патрабуем пойнага раскрыція пададанні з боку беларускага ўраду".

Сэр Ліндстранд, презідэнт ангельскай паветраплавальнай кампаніі, заявіў, што беларускі ўрад якія можа перакласці віну на арганізатараў гонкі. "Перад пачаткам гонкі, — сказаў ён, — арганізатары даслалі па тэлексе паведамлены ўрадам усіх краін, праз якія маглі пралятаць шары, разам з усёй інфармацыяй пра хуткасць ветру, на-кірунак руху і намеры ўдзельнікаў. Я думаю, што ўрад у Менску нават слова не сказаў, каб папярэдзіць пра гэта сваіх вайсковых начальнікаў".

New York Times
(14.09.95):

New York Times парабоўвае інцыдэнт паветранай прасторы

з найгоршымі экспэсамі халоднай вайны. У прыватнасці, газета паведамляе, што Эрын Портэр, якая каардынавае абмен інфармацыяй пра паветраныя шары, сказала, што інцыдэнт проста жахлівы. "Ніхто ў са-дружнасці паветраплавальнікаў ня можа зразумець, як можна так паступіць з мірнымі паветраплавальнікамі, якія змушаныя ляцець туды, куды дзьмее вецир".

Reuters
(14.09.95):

"Гэта не 1975 год. Не 65-ы. Гэта не халодная вайна. Паветраны шар спакойна ляцеў па паветранай прасторы Беларусі. Якія прычыны былі на тое, каб яго збіваць? Якое апраўданне можна быць у іх, як толькі тое, што гэтыя людзі на зямлі атрымалі загад? Гэта ж паветраны шар, а не рэактыўны зыншчальник, не бамбардыроўшчык... Няма апраўдання, якое беларускі ўрад мог бы прапанаваць, каб пазыбегнуць адказнасці", — заявіў прэс-сакратар Дзярждэпартаманту ЗША Нікалас Бэрнс: "Мы звязаліся з беларускімі урадамі, каб ён абавязкована... пачаў разумець, што тое, як яны падалі нам гэты інцыдэнт, і тое, як яны абыходзяцца з амэрыканскімі грамадзянямі", — гэта звычайні зыдзек".

Los Angeles Times дадае ў агульную карціну пра інцыдэнт з паветраным шаром яшчэ некалькі фактаў. "Адміністрацыя Клінтона" акрэсьліла сітуацыю як "трагедыю... ператвораную ў фарс". Прэс-сакратар дзярждэпартаманту ЗША заявіў: "Два амэрыканцы загінулі, чацвёртае былі прымушаныя зрабіць пасадку,

істэрый

Галоўнае і сапраўды невырашальнае пакуль пытанье трагедыі — чаму вопытныя і дасьведчаныя пілоты не адказвалі на радыёсігналы і папераджальныя стрэлы з верталёта. Першым падбужэннем беларускіх уладаў было жаданье патлумачыць гэта ўздымам шара ў пэўны час на вышыню восьмі тысячай мэтраў. Калі гэта так, то экіпаж сапраўды мог страйць прытомнасць, атрымаўшы "кесонную хваробу" — тым болей, што кіслародныя балоны пілотамі не былі скрыстаныя. Аднак пасля першай прэс-канфэрэнцыі камісія пакуль не вярталася да гэтай вэрсіі. Магчыма, многае можа патлумачыць дзённік, які вялі пілоты і апошні запіс у якім пазначана 11-ю гадзінамі — за 54 хвіліны да верталётных стрэлаў. Вельмі важнай інфармацыяй будзе тое, як часта рабіліся запісы ў дзённік — праз 15, 30 ці 60 хвілінаў.

На некаторых акаличнасцях — у прыватнасці, распырскі крыві і накіраванасць пераломаў костак — адразу можна было меркаваць, што падчас свайго падзення пілоты, напэўна, былі яшчэ жывыя. Урэшце, галоўную інфармацыю тут мусілі даць ускрысьці і судова-мэдычна экспертыза, якія прайшлі ў панядзелак 17 верасьня пры ўдзеле амэрыканскага паталагаанатама. Але Дзяржжаўная камісія на чале з Міхailам Мясніковічам працуе амаль у рэжыме надзвычайнай сакрэтнасці і корміць публіку пустымі "паведамленнямі для прэзы". Пачынаючы з панядзелка на паседжанні камісіі перасталі пускаць нават карэспандэнтам беларускага тэлебачання. А потым прэм'ер Mihail Чыгір адкрыта

заявіў у прэсе, што "да завяршэння работы дзяржжаўной і міжнароднай камісіі і атрымання поўных і канчатковых выдаваў аб акаличнасцях і прычынах здарэння ўрад Рэспублікі Беларусь лічыць неправамерным якім-небудзь чынам каментаваць матар'ялы аб авіяцыйным здарэнні, якія зьяўляюцца ў сродках масавай інфармацыі". Замест інфармацыі Міністэрства абароны выдала беспардонную заяву, у якой абвінаваціа журналістай у непавазе да краіны, народа і дзяржавы і съязвіджа, што пілоты парушылі устаноўленыя міжнародныя правілы і нават здаровы сэнс. Калісці французкі імператар казаў: "Дзяржава — гэта я!" Цяпер у Беларусі ўдакладнілі: "Дзяржава — гэта Міністэрства абароны". Дарэчы, менавіта слова з гэтай заявы багата цыталі ўзрушаныя такім цынічным тонам нашага МА замежных інфармацыйных агенцтваў.

З рэакцыяй амэрыканца, як і ўсёй міжнароднай супольнасці, вы можаце азнаёміцца ў нашым адмысловым матар'яле. Заўважу толькі, што першы азначэнні, якія даў прэс-сакратар Дзярждэпартамэнту ЗША Нікалас Бёрнс гэтamu інцыдэнту, былі наступныя: "недараўшны" і "абуральны". Асабліва ўразіла амэрыканца затрымка у 24 гадзіны, з якой беларускі бок паведаміў у амбасаду ЗША аб здарэнні. Часовы павераны ў спраўах ЗША на Беларусі Джон Борис на сустрэчы з Міхailам Мясніковічам спэцыяльна зъяўніў увагу на некаторыя непажаданыя моманты ў расцесьледаванні інцыдэнту. Выглядзе, што беларускі чыноўнік ўвогуле спачатку жа-

Віталь ЦЫГАНКОУ

забойствам

"Таямніца зъбітых шароў"

У артыкуле амэрыканскай газеты *St. Louis Dispatch* "Таямніца зъбітых шароў" гаворыцца, што беларускі ўрад павінен прадставіць намашт больш падрабязную інфармацыю і тлумачыне прычыну здарэння, перш чым якое-небудзь з ягоных працаўніцтваў можа быць прынятае. "Гэтая акцыя па зъбіціці паветранага шара і забойстве двух амэрыканскіх пілотаў праства не вытрымлівае аніякае крэтыкі, — адзначае газета. — Больш за тое, такія тлумачэнні па факце зъбіціці патыхаюць няшчырасцю ды ілжывацца... Дзякую Богу, беларусы вызвалілі двух іншых амэрыканцаў, шар якіх зрабіў вымушаную пасадку. Але Злучаныя Штаты павінны працягваць патрабаваніцца поўнае праўды пра гэты жудасны інцыдэнт". Аднак, як піша далей *St. Louis Dispatch*, інфармацыі мала. Напрыклад, беларускі бок так і не патлумачыў, чаму толькі праз 24 гадзіны беларускія ўлады паведамілі пра інцыдэнт і чаму яны затрымалі да пятніцы двух іншых амэрыканцаў і выпусцілі іх толькі калі яны заплацілі "съмешны штраф у 30 доляраў" за адсутнасць візай. Прадстаўнік Дзярждэпартаманту заявіў: "Мы чакалі прафачэннія, а ўзмен нам выставілі рахунак".

"Кавалкі мяса з Менску"

Амэрыканская газета *Commercial Appeal* апублікавала артыкул з называй "Кавалкі мяса з Менску". Яна піша: "Існуе проста тлумачэнне, чаму беларусы зъблі спартовы паветраны шар, — глупства. У спаборніцтве краінаў за найбязглаздзеяшае кіруніцтва Беларусь магла б прэтэндаваць на першое месца. Гэта краіна, запалоханая ўварваннем з боку Літвы, таму калі там убачылі ярка расфарбаваны шар, што ляцеў над ракетай базай, ракеты якой Беларусь мусіла зьнішчыць згодна з міжнароднай дамовай, яны яго напрости зъблі. Беларусі паведамілі пра міжнародную гонку на паветраных шарах яшчэ ў

трайні. Пілоты даслалі ім планы праходжання шара, але яны, відаць, патанулі ў стосе папераў беларускіх бюрократаў — гэтага жывога музэя неэфектуўнасці савецкага стылю кіравання.

З усіх краін колішняга Саюза Беларусь відавочна пацярпела найвялікшыя праўлы. Экономіка краіны дагэтуль кантролюецца дзяржавай. У аўтарак МВФ быў змушаны выдзеліць тэрміновы кредит, каб зьменышыць дэфіцит валавага нацыянальнага прадукту да 14%. На чале краіны стаіць камуніст старога кірунку Александар Лукашэнка, чыя ўлада роля толькі і заключаецца ў мольбах аб замежнай дапамозе ды шкадаваннях па быльх часах Савецкага Саюза. У траўні ў Беларусі прайшлі першыя свабодныя выбары, але расчараваныя выбаршчыкі прыйшлі на іх у такой мізэрнай колькасці, што выбары былі прызнаныя несправядлівымі. У лістападзе краіна зноў паспрабуе выбраць новы заканадаўчы орган з настальгічнай называючыя Вяроўны Савет.

Праўду кажучы, яе роўны, без натуральных перашкод ландшафт шмат стагодзьдзяў быў найапалуплярнейшым месцам высьвітлення адносін паміж войскамі праціўнікаў. Польшча і Расея неаднайчы змагаліся на Беларусі, а часцей за ёйную тэрыторыю. Кожны раз, калі краіна аднаўлялася і пачынала квітнеть, яе здаваўвалі зноў. Некаторыя аналітыкі кажуць, што Беларусь ідзе назад такім хуткім тэмпам, што лепшая надзея — а то і адзіны выбар — можа быць у аўяднанні з Расеяй. Але народ краіны заслугоўвае нашам лепшай долі".

Агліяд замежнае прэзыдэнтства Глеб ЕРМАКОЎ

Атакі Захаранкі ў Боне ацанілі

Менск быў вымушаны апраўдвацца перад Бонам за выказыванні міністра ўнутраных спраў Ю.Захаранкі, які, выступаючы ў Гомлі, фактычна абвінаваціў нямецкага міністра замежных спраў К.Кінкеля ў намерах дэстабілізаціі астаноўкі ў Беларусі.

Этае скандалнае выказыванне генэрала Захаранкі працывалі на толькі незалежныя беларускія СМИ (гл. СВАБОДУ №36); трапіла яно і ў заходнюю прэсу (праз нямецкую інфармацыю агенцтва DPA). Нямецкі бок запатрабаваў тлумачэння ў ад беларускай амбасады ў Боне. У Менску пачалося высьвітленне. Спачатку ўлады спрабавалі абвінаваці журналістаў: нібыта яны распаўсюдзілі выдуманую інфармацыю. Аднак, пазнаёміўшыся з дыктафоннымі і відэазапісамі выступу Ю.Захаранкі, чыноўнікі Савету бясьпекі, якія праводзілі службове расcыльданьне, былі змушаныя прызнаць праўдзівасць паведамлення ў прэзы. У выніку беларускія пасольства ў Боне, як піша DPA, "дыстанцыравалася ад атакаў міністра Ю.Захаранкі на К.Кінкеля".

Алесь ДАШЧЫНСКІ

ЗДАЕМ НА ПРАКАТ
ЛІМУЗІН **Cadillac**
умяшчальнасцю 8 чалавек
Форма аплаты любая
з разылку \$40 у гадзіну
ла т. 23-02-52, 35-50-97

Нямецчына экспартуе рабочыя месцы

Калі раней нямецкая індустрыя экспартавала прадукцыю з надпісам "Made in Germany", то сёньня яна экспартуе рабочыя месцы. Нямецкія канцэрны імкніцца наладзіць вытворчасць там, дзе меншыя выдаткі, а рынкі ненасычаныя.

Электраканцэрн Bosch, напрыклад, скарачае сёлета 2300 рабочых месцаў у Нямецчыне і стварае каля тысяч новых за мяжой. Завод Bosch у Мёглінгене будзе зачынены ў наступным годзе. Прадукцыю, якая там раней выпускалася, таньней вырабляець у Турцыі.

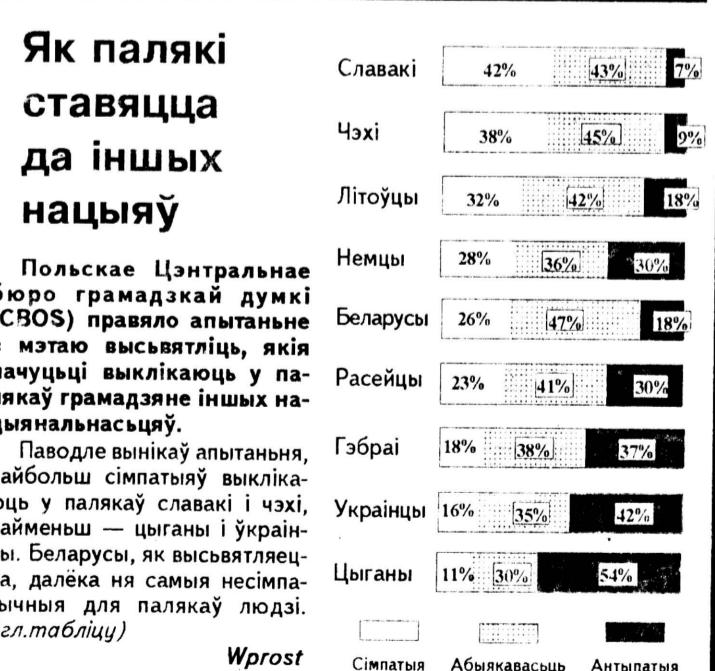
Прадпрыемствы пашырую адзіння GFT Bäumler AG перанесла палову сваёй вытворчасці ў Аўстрыю і Вэнгрыю. Яго канкурэнт Hugo Boss 80% адзіння шыле ў Румыніі, Славакіі і Чехіі.

Рабочыя месцы ў сферы паслугаў таксама перасяляюцца. Тыя, каго ў Індыі Lufthansa наняла працаўнікамі на кампутарах, атрымояваюць усяго 400 дойчэмарак у месяц.

Нямецчына развівае новыя выгадныя экспарт — працоўных вакансіяў. Пачынаючы з 1991 года ў ФРГ было скарочана каля 1,2 мільёна рабочых месцаў. Таньную і ахвотную працоўную сілу лёгка знайсці ў Чехіі або Польшчы.

Заробкі ў сувеце (у дойчэмараках за гадзіну)	Кошт рабочай сілы ў апрацоўчай прамысловасці, 1994 г.	У тым ліку заработка платы
ФРГ	43, 97	24, 21
Японія	36, 01	21, 28
Францыя	28, 92	15, 00
ЗША	27, 97	19, 56
Італія	27, 21	13, 54
Вялікабрытанія	22, 06	15, 75
Гішпанія	20, 25	11, 04
Партугалія	9, 17	5, 12
Краіны Цэнтральнай і Ўсходняй Эўропы, 1993 г.		
Венгрыя	4, 54	2, 27
Польшча	3, 45	1, 89
Чехія	3, 01	1, 80
Расея	0, 92	0, 54
Паўднёваазіяцкія краіны, 1993 г.		
Сінгапур	9, 92	6, 72
Гонконг	7, 45	6, 14
Інданезія	1, 09	0, 87
Кітай	0, 65	дадзеных німа

Der Spiegel

Станислав БОГДАНКЕВИЧ:

Моя отставка должна быть принята Верховным Советом

Комментируя в интервью "Белорусскому рынку" указ президента Беларуси об освобождении председателя правления Национального банка от занимаемой должности, Станислав Богданкевич заявил, что, в соответствии с Конституцией, его отставка должна быть принята Верховным Советом. Поскольку, как сообщил банкир, он подал заявление об отставке не только на имя президента, но и в Верховный Совет, он надеется, что процедура его освобождения от занимаемой должности будет проведена в законодательно установленном порядке.

"Я полагаю, что Верховный Совет знаком с Конституцией, согласно которой Нацбанк ему подотчетен. И этот орган, надеюсь, решит мою судьбу почти так же, как и Президент. Я не хочу работать в "карманном" банке президента и мог бы остаться на посту председателя правления только независимого государственного банка Республики Беларусь, подотчетного парламенту", — заявил Богданкевич.

Толчком к принятию президентом отставки С.Богданкевича стал, по словам банкира, его

окончательный отказ предоставить Беларусбанку кредитные ресурсы "для покрытия просчетов этого банка" (даже после усиления давления со стороны властей, а также анонимных телефонных угроз). Между тем, сообщил банкир, в Беларусбанк не были допущены даже представители службы контроля самого президента и в результате... принято решение сначала проверить Сбербанк.

С.Богданкевич сообщил, что сразу после подписания указа президента здание Нацбанка в отсутствие самого председателя правления (он находился у премьер-министра) захватила группа ОМОНа, которая без ознакомления службы охраны НББ (МВД) с соответствующим распоряжением установила контроль за хранилищами Нацбанка. "Наверное, боялись, что Богданкевич вывезет после своей отставки "зайчики" в США", — не без иронии заметил банкир.

"Мне крайне не нравятся появившиеся в нашем обществе психоз и подозрительность", — добавил он. Кстати, С.Богданкевич считает, что во многом, что происходит сегодня в политике, виноват Верховный Совет, который не сумел занять твердую позицию и использовать в полной мере свои полномочия для

Президенту Республики Беларусь А.Г.Лукашенко

Уважаемый Александр Григорьевич!

1. Будучи решительным сторонником рыночных преобразований, намеченных в одобренной Вами Программе первоочередных мер и Меморандуме... на период до июня 1996 г., учитывая медлительность осуществления реформ, неоднократно направляя Вам записки по поводу практики её реализации, особенно в части сохранности оборотного капитала, внедрения материальной ответственности, вплоть до банкротства, создания рыночной конкурентной сферы, предпринимательства, регулирования валютного курса. Предложения в основном проигнорированы, и мое участие в выработке решений и механизмов реализации ограничено. Это побудило меня выступить публично.

2. Незаконное вмешательство органов власти в сферу деятельности Национального банка усилилось. Без консультаций с Национальным банком принят указ о слиянии частного акционерного Беларусбанка, испытывающего крупные проблемы с платежами и не имеющего прибылей второй год подряд, с государственным Сберегательным банком. Ревизия банка, начатая нами в июле и вскрывшая ряд крупных просчетов, приостановлена. Со ссылкой на Вас эксперты Национального банка, в нарушение закона, не допущены к документам банка.

3. С учётом изложенного выше, прошу принять мою отставку с должности председателя правления Национального банка Республики Беларусь.

С.БОГДАНКЕВИЧ

создания необходимого баланса властей. С.Богданкевич признал, что он сдерживал некоторые попытки исполнительной власти распространить свое влияние на банковскую систему, которое едва ли могло привести к чему-нибудь хорошему. "Я всегда стоял рядом с реформаторами. Однако сегодня побеждают другие силы", — сказал банкир.

В отношении того, как валютный курс может отреагировать на его отставку, С.Богданкевич сказал, что не хочет, чтобы это событие каким бы то ни было образом повлияло на ситуацию на валютном рынке. Он добавил при этом, что курс зависит даже не столько от валютной биржи, где НББ мог сдерживать его своими интервенциями, сколько от объема денежной массы: "Если мои коллеги сумеют и дальше убеждать власти, что нельзя кормить экономику пустыми кредитами, и если Чигирь останется при том же мнении, они будут в состоянии в дальнейшем регулировать курс. Хотя я не раз говорил, что нельзя этим злоупотреблять".

Отвечая на вопрос корреспондента "БР" о том, что главное сделано им за время пребывания на своем посту, С.Богданкевич сказал: создание полноценной двухуровневой банковской системы и соответствующей законодательной базы для нее. По поводу своего будущего бывший глава Нацбанка сообщил, что он избран Президент-

том создаваемой банковской Академии, среди учредителей которой западные университеты, белорусские банки, НББ и др. Академия будет заниматься переподготовкой банковских работников, и С.Богданкевич хотел бы работать в ее исполнительных органах. Однако экс-председатель НББ сказал, что рассмотрит любые другие предложения. "Готов также пойти на пост председателя Центробанка России, если они так никого и не назначат", — как всегда с серьезным выражением лица пошутил он.

С.Богданкевич отказался назвать возможную кандидатуру преемника на пост главы НББ ("эта кандидатура не будет принята хотя бы потому, что ее предложил Богданкевич"), однако он отметил, что скорее всего это будет "удобный для властей человек". В отношении своей личности он считает, что "нужен сегодня в белорусской политике, чтобы в ней был достаточно демократический противовес". "Мы должны идти вперед столбовой европейской дорогой, а не ориентироваться на Азию. Беларусь должна быть демократической страной, придерживаться нейтралитета и не применять в своей политике силовые методы", — заявил экс-председатель правления Национального банка Беларуси.

Белорусский рынок

Арганізацыя прадае і купляе:

- Боцікі гумовыя дзіцячыя уцеленія і няцеленія
 - Дзіцячыя швейныя машынкі
 - Мэдыкамэнты:
адрэналін у ампулах;
 - Стэрылізатары
- ГК-103М

Тэл. 52-48-11, 25-58-83

Школа
бухгалтару-фінансістай
аб'яляе чарговы набор.
Даведкі па тэлефонах
45-16-06, 78-53-88.

ПК ООО "Цеабіт" ликвидируется

Фірма "АГУЛ"
Прапануе прадпрыемствам і організацыям
свае паслугі ў пуска-наладчых работах:

На ўсе віды работ ёсьць ліцензы!

Пуска-наладка вэнтыстымаў
на практычныя расходы паветра

Вызначыны нормаў гранічна дапушчальных
выкідаў і кантроль ГДК

Вырабаваньне і наладка пылагазапалівых
установак

Складаньне экалічных пашпартоў
прадпрыемстваў

БелапАН

220131 Менск, п/с 417. Тэл./факс (0172) 350870

Говорят...

Самый бедный

Раз вызвал Лукашенко к себе завхоза и говорит:

— Ваня, мне необходимы данные о самом бедном человеке в Беларуси. Президент решил половину своей зарплаты пожертвовать ему. Наведи справки!

Прошло какое-то время, и президент спрашивает:

— Так в чём же дело, Ваня? Разве нету в республике бедных?

— Всё в порядке, Александр Григорьевич! — весело отвечает завхоз.

— Так кто же у нас самый бедный?

— Да Вы, Александр Григорьевич, скромно опустил глаза завхоз.

— Президент не понял! — суро-во посмотрел Лукашенко.

— Да всё правильно, Александр Григорьевич! Беднее Вас никого нету! Ну, что Вы имеете? Своего у Вас ничего нету. Всё государст-венное. Как у того сироты из дет-дома, извините. Разве Вы на своей машине ездите или в своём доме живёте?

Рассстроганный президент взял завхоза за локоть:

— Я тебе, Ваня, больше скажу. Президент даже костюма своего не имеет. Вот этот сам знаешь, где шили...

Простое дело

Завхоз тихонько зашёл к президенту.

— Что тебе, Ваня? — спраши-вает его Лукашенко.

— Александр Григорьевич, по-нимаете... моя должность... какая-то двусмысленная, несеръёзная. Вроде бы я и важный человек, а вроде — обыкновенный завхоз.

— Так в чём же дело, выбери себе должность, — сказал Лукашенко, не отрывая глаз от бумаги.

— Какой ты пост хотел бы?

Завхоз чешет подбородок и смотрит на президентский стол.

Заметив, что завхоз молчит, Лукашенко поднял глаза.

— Ну, нет, Ваня, это уже слиш-ком. Ты-то ведь должен знать, что двух президентов быть не может! — развел руками прези-дент.

— Александр Григорьевич, а если заместителем?.. — Завхоз замер в ожидании.

— И это, Ваня, невозможно. Ведь по конституции вице-прези-дента у нас нету.

— А может, Александр Григо-рьевич, конституцию... несколько того... — виновато улыбнулся завхоз.

— Вот сэто-то иначинальбы, а то мямлишь, стесняешься! — президент улыбнулся широко !! доброжелательно.

Жывёём

Президент просматривает прессу. Рядом стоит начальник управления пропаганды.

— Володя! Как это понимать? Вчера президент выступал два часа, а в газетах только одна строчка. Президенту это категорически не нравится! — возмуща-ется Лукашенко, перекладывая газеты на столе.

— Но, видите ли... Александр Григорьевич... кой-какая коррек-тировка в общем-то нужна, — от-вечает начальник над прессой.

— Вы только и умеете что президента корректировать... корректировки... — бурчит Лукашенко и берёт газету "Свобода". — А что эта газетёнка пишет? — Листает и начинает читать. — Ты только посмотри, что эти писаки утверждают и не подписывают... анонимщики. Узнаешь, кто писал?

— Так это Ваше выступление, Александр Григорьевич... но без корректировки... живьём, так скажать...

S.S.

**Панядзелак
25 верасьня**

Беларускае тэлебачаныне

7.35 Ранішній кактэйль
7.50 „Волынца”, д/ф
8.15 Фінансавы час
8.30 Мультфільм
8.40 „Булачка”, м/ф
10.00 „Галасы мінушчыны”. Да
230-гадзьдзя М.К.Агінскага
10.40 Камптарын палігон
11.05 „Безыменная зорка”, м/ф, с. 1
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 „Страгавы”, м/ф, с. 1
16.20 ТВ — школе
16.35 Тэлеананс
16.40 Радавод
17.10 „Давыд-Гарадок: мінулае і сучаснасць”

**Аўторак
26 верасьня**

Беларускае тэлебачаныне

7.35 Ранішній кактэйль
7.50 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.05 Аўтапарк
8.20 Абібок
8.40 „Палескія вясельны”, ф/к
9.00 ТВ — школе
9.15 Мультфільм
9.25 „Дзікі Гаўрыла”, м/ф
10.35 Турабектый
10.55 „Безыменная зорка”, с. 2
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 „Страгавы”, с. 2
16.20 ТВ — школе
16.50 Тэлеананс
16.55 „У сялянінавуки”
17.15 Урокі Н.Навацкайлавай
17.45 Музычны антракт

**Серада
27 верасьня**

Беларускае тэлебачаныне

7.35 Ранішній кактэйль
7.50 Эканаміст
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.15 „Казік Гоўмана”, ф/к
9.00 ТВ — школе
9.30 „Мяджэнны духам”
10.20 Мультфільмы
10.55 Відъёма-нівядзьма
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 „Страгавы”, с. 3
16.15 Мультфільм
16.35 „29° 40°” на ўсход па Грынвічу”
17.15 Глэзвінная біржа
17.45 Музычны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 MTV
19.00 Своечасова
19.55 „Маё каханыне, мой смутак”
20.25 Эканаміст

**Чацьвер
28 верасьня**

Беларускае тэлебачаныне

7.35 Ранішній кактэйль
7.50 Эканаміст
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.15 „Маё каханыне, мой смутак”
8.45 „Сем аэрап”
9.00 „Мяджэнны духам”
9.50 Урокі Н.Навацкайлавай
10.20 Мультфільмы
11.00 „Веснавая казка”, м/ф
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 „Жыцьцё і съмер'я двараніна Чартанханава”, м/ф, с. 1
16.20 ТВ — школе
17.00 Мультфільм
17.15 Арсінал
17.45 Музычны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 MTV
19.00 Гандбол. Чэмпінат Эўропы. Беларусь — Бэлгія. У перапынку

**Пятніца
29 верасьня**

Беларускае тэлебачаныне

7.35 Ранішній кактэйль
7.50 Эканаміст
8.00 Люстэрка Сі-Эн-Эн
8.15 Інасцёр
8.45 „Халуха”, д/ф
9.00 ТВ — школе
9.40 „Мяджэнны духам”
10.30 „Ганчыць А.Семяняка”, ф/к
11.20 „Ясь і Яніна”, м/ф
15.00, 21.00, 23.00 Навіны
15.10 „Жыцьцё і съмер'я двараніна Чартанханава”, с. 2
16.20 Мультфільмы
16.40 Жыкая вада
17.00 Усё пра ўсё
17.20 „Госцы ў хате”, ч. 1
17.45 Музычны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 MTV
19.00 Дыялогі пра спорт
19.20 Калаж
19.50 Музыка бяз межаў
20.30 Эканаміст
20.40 Калыханка
21.40 Музычны антракт
21.55 Акадамія

17.45 Музычны антракт
18.00 АТН, Бі-Бі-Сі, Сі-Эн-Эн
18.45 MTV
19.00 На добры лад
19.15 Беларускі дом
20.00 Пратакол
20.20 Спартовы тэлекур'ер
20.40 Калыханка
21.40 Музычны антракт
21.55 Вэртыкаль. Пашта прэзідэнта
1.00 Пад купалам Сусьвету
OPT
8.00, 11.00, 14.00, 23.25 Навіны
17.00, 20.00 Час
17.20 „Трапіканка”
18.10 Час пік
18.35 Адгайдай мэлодыю
19.05 „Калі”
19.45 Dobrای noчы, малышы!
20.55 „Незавершаная апоенсць”, м/ф

22.40 Вэрсіі
22.55 Футбольны агляд
Канал „Расей”
6.30 Час спраўных людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Зоркі гавараць
7.30 Кліп-антракт
7.35 Rytymka
7.50 Патрабующа...
9.45 Новая лінія
10.05 Mіліцыйская кроніка
10.15 „Матыль... матыль...”, спект.
10.15 „Трапіканка”
15.05 Tam-tam навіны
15.20 Свята штодня
15.30 Компас „Роста”
15.50 Mульты-пульш
16.20 Новая лінія
16.50 Muzycny eksprromt

17.05 Купіль — не купіль
17.15 Непалуплярная тэма
17.30 Выратаванье 911
18.25 Вуснамі дзециші
19.25 Падрабязнасыці
19.35 „Пляксальная эмляя”, м/ф, ч. 1
20.40 Rэспартэр
21.00 Бэз рэтушы
22.30 Rака часу
22.35 Aўтаміт
22.40 „Бэрлін, Аляксандар-пліц”, с. 9
23.55 Vandrouka Roxett
Санкт-Пецярбург
16.45 „Рэзан-95”
17.20 Krylyki-nulki
17.50 Muzycny moment
18.00 Tэлекрама
18.05 Tэлебіц
18.10 Vialki festsival
18.30 Infarm-TV
18.45 Спартовыя рабалка
18.45 „Чукія”
18.50 Vialki festsival
18.55 „Muzycny eksprromt”

18.55 „Mануэла”
19.45 Тэлеслужба бяспекі
20.00 „Рымлянка”, м/ф
21.20 Справы гардзінкі
21.30 „Партрэт Сыгрыд Віндсан”, д/ф
22.10 Парад параду
22.40 „Дзіцячыя зіліні”, ф/к
IV канал, HTB
7.30 Mір вашаму дому
7.50 Mайстрыха
8.10 Dзень Галстога
9.10 Italijskaya mova
9.40 „Эзіра”
10.35 „Nашае кіно”
12.30 Час рэаліста
13.35 Спартовыя рабалка
14.00 „Чукія”
14.30 Z любою да музыкі
15.15 A.Чакай. „Тры сястры”
16.15 Cуседзі па планеце

17.05 Mультфільмы
17.30 „Дзённік прафесара Гацье”
18.00, 21.00, 23.00 Сеніня
18.35 Futbolny klub
19.15 „I Protsuki ў Крайне шудау”, м/ф
21.35 „Адвакат Пэры Мэйсан”
22.30 Часінка
23.45 Tэлеслужба бяспекі
8 канал
18.00 Mультфільм
18.30 Adkrytyia nabyesys
18.55 Вашая rэкамана
19.00 „Bazisima”
19.45 Mультфільм
20.15 „Nastryalivya i prygoknya”
20.45 Muz-paрад
21.00 „Prah i krou”, м/ф, с. 1
21.45 Tэlemensi
22.00 „Dolinig dla anelaou”, м/ф
23.30 „Pa toj bok zakonu”, ч. 2

(19.35) - Mультфільм
20.20 Эканаміст
20.30 Студыя „Экслюзіў”. Шалі
20.40 Калыханка
21.40 Muzycny antrakt
21.55 Студыя „Палітыка”
22.10 „Мяджэнны духам”
23.20 Most
23.50 Pад купалам Сусьвету
OPT
5.00 Tэлераніца
8.00, 11.00, 14.00, 23.15 Навіны
8.20, 17.20 „Tрапіканка”
9.10 Tэлераніца
9.10 „Kab pamiatali...”
9.50 Kryshataleyevarachik
10.40 Эразумей mine
11.20 TRPK „Mir”
15.00 Mультфілтроля
15.20 Na balei ў Papalyushki
15.40 Kamputar-hol
16.05 „Элен і хлопцы”
16.30 „Da 16 i starfayshym”
17.00, 20.00 Час
18.10 Час пік
18.35 Lato „Milyen”
19.00 „Cab pamiatali...”

19.45 Dobrای noчы, малышы!
20.55 Minsk. Kreml
21.15 „Pachudzje”, m/f
23.25 Вэрсіі
23.40 Новыя abyavaceli
Канал „Расей”
6.30 Час спраўных людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Зоркі гавараць
7.30 Tэлегазета
7.35 Rytymka
7.50 Patrabouzcza...
7.55 Kлючavchy moment
8.05 Piliprym
8.50 „Santa-Barbara”
9.40 Slianskae pigtanynie
10.05 Mіlіцыйская кроніка
10.15 Nіkto ne забыты
10.20 Dva zhycytsi i adzin lecs
10.45 Klin-antrakt
10.50 „Kameni snou”
11.15 Новая лінія
15.05 Tam-tam навіны

15.20 Свята штодня
15.30 Chy boke?
16.20 Dalokhi Ushod
16.50 „Kameni siuru”
17.15 Gzhelmarafon
17.55 Shakhmaty
18.10 „Sava”
18.25 Sla gulynia
19.25 Padrabiznasci
19.35 „Santa-Barbara”
20.30 Ræk-taim
21.05 Klub gubernatarau
21.45 EKC
22.40 „Paljavyanye na lisau”, m/f
Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.40 Infarm-TV
12.25 Ramansy
13.00 Hukta danamoga
13.30, 18.55 „Mantuza”
14.20 Parady sadowodam
14.40, 17.50, 19.55 Muzycny moment

14.45 „Rasieckij dom”, ф. 2
15.55 „Zhycy, dumash, pauvash, kachadz”
16.45 „Razan-95”
17.15 Mulytralimy
17.30 Runy Balatynki
18.00 Tэлекрама
18.05 Tэлебіц
18.10 Vialki festsival
18.25 Spartovyye naviiny
19.45 Tэлеслужба biespeki
20.00 Teatrallyniy binokal
20.30 Belaf-klyub
21.05 „Varphacy”, balet
21.20 Peessyi naishai pamjaci
21.55 Sport, sport, sport...
22.10 Xram
22.40 Dzien naradzennya razam z vami
23.40 „Tredzi dubal”, m/f, с. 1
IV канал, HTB
12.00, 14.30, 18.30, 21.40 Infarm-TV
12.25 Ramansy
13.00 Hukta danamoga
13.30, 18.55 „Mantuza”
14.20 Parady sadowodam
14.40, 17.50, 19.55 Muzycny moment

14.05 „Dulcineya Taboska”, с. 2
15.15 Tzatru i Maystru...
16.00 Pitmalen
16.30 Malenki kanturt
17.00 Mulytralimy
17.30 „Dzennyk prafesara Gacze”
18.00, 21.00, 23.00 Seninya
18.35 Bodabilidning
19.10 „Azhkalika i karol”, m/f
21.35 „Advakat Peri Maysan”
22.30 Chasinka
23.20 Kavirja Abalomu
8 канал
18.00 Mulytralimy
18.30 Adkrytyia nabyesys
18.55 Bazisima
19.00 „Bazisima”
19.45 Mulytralimy
20.15 „Nastryalivya i prygoknya”
20.45 Muz-paрад
21.00 „Siniya barada”, m/f, с. 1
22.15 Foku muzic
23.00 „Jana i en”, m/f

OPT
5.00 Tэлераніца
8.00, 11.00, 14.00, 23.50 Навіны
8.20, 17.20 „Tрапіканка”
9.10 „Kab pamiatali...”
9.50 Kryshataleyevarachik
10.40 Эразумей mine
11.20 TRPK „Mir”
15.00 „Beldi ikol”
15.25 Suozor e Arfey
15.35 Noyan ralbyanscy
16.05 Rock-urok
17.00, 20.00 Час
18.10 Dziale pole
18.25 Chalavek i zakon
18.55 Pole shuda
19.45 Dobrای noчы, малышы!
20.55 „Rylei, karol pshienau”
21.55 Вэрсіі
22.10 Muzebay
Канал „Расей”
6.30 Час спраўных людзей
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Зоркі гавараць
7.30 Klin-antrakt
7.35 Rytymka
7.50 Patrabouzcza...
7.55 Zusim sakretina
8.45 Tэлегазета
8.50 „Santa-Barbara”
9.40 Slianskae pigtanynie
10.05 Mіlіцыйская кроніка
10.15 „Toljki imi dy rexa...”, d/f

11.10 Новая лінія
11.25 „Nastraik koda-95”
15.05 Tam-tam naviiny
15.20 Slianty shiodnia
15.30 Kompas „Rosta”
15.50 Meissdasloy
16.20 Dzisney na ptiatnica
18.20 Klin-antrakt
18.25 Uradavnyi budni
19.25 Padrabiznasci
19.35 „Santa-Barbara”
20.30 Tanci-exprese
20.45 Shakhmaty
21.05, 22.45 „Golos Azii”
22.30 Raka chasu
22.35 Aўtamit
22.45 Futbold
Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.40 Infarm-TV
12.25 Mulytralimy
12.50, 14.40 Muzycny moment
13.00 Hukta danamoga
13.30, 18.55 „Mantuza”
14.20 Parady sadowodam
14.45 „Xanix z Maimi”, m/f
16.05 „Eurapelskii kaleydashskop”
16.35 „Razan-95”
17.00 Kryshataleyevarachik
17.25 „Dzien i lebedzi”
18.00 Tэлекрама
18.05 Tэлебіц
18.10 Vialki festsival
18.30 Spartovyye naviiny
18.45 Tэлеслужба biespeki
19.10 „Zaraskany smercio”, m/f
21.35 „Advakat Peri Maysan”
22.30 Chasinka
23.20 „10”, m/f

IV канал, HTB
7.30 Mіr вашаму дому
7.50 Ingelyskaya dla dzetak
8.10 Jak zmadzanyi sviet
8.20 Smachka, velmi smachna
8.30 Ale-ai!
9.05 U nas u Breytanii
9.30 Pachynem spadzuyu angiel'skuyu
10.00 Informacyjniy bek
10.35 „Nashie kino”
12.30 Chas rrealista
13.35 Nauvae pakalenynie vybrae
14.05 „Avaryja”, с. 2
15.10 Dzieniawicja
15.30 Ludzi tzaatravu
16.00 Minaret
16.30 Shans
17.00 Mulytralimy
17.30 „Dzennyk prafesara Gacze”
18.00, 21.00, 23.00 Seninya
18.35 Futbolny klub
19.10 „Zaraskany smercio”, m/f
21.35 „Advakat Peri Maysan”
22.30 Chasinka
23.20 „10”, m/f

</

Ад Пэнтагона да Марадоны

Першая Сусветная армейская гульня, якія на мінульым тыдні завяршыліся ў Рыме, яшчэ раз пачвердзілі, што "от тайги до Британскіх морей Красная (у сучаснай інтэрпрэтацыі — расейская) Армия всех сильней". Апроч, хіба што, ча-чэнца! Расейская "профі" заваявалі 127 медалёў, у тым ліку 62 залатыя, 28 срэбных, 37 бронзавых. У "італьянка-карабінера" — 51 медаль (22—16—13), у кітайскіх атлетаў — 47 (12—20—15). На гэтым фоне сумна выглядаюць пасланцы Пэнтагона, якія атрымалі толькі 21 узнагароду (6—7—8). Прычына вельмі простая: войска ў ЗША — прафэсійнае, а спорт у войску — аматарскі. У Расеі ж, як і ў Італіі, Кітаі, Беларусі і іншых колішніх рэспубліках Саюза, — наадварот, аматарскае войска ўтрымлівае спартсменаў-прафэсіяналу!

Беларускія армейцы выступілі, мяркуючы па колькасці заваяваных медалёў, годна — 12 узнагарод, мяркуючы па якасці — съціпла: 4 срэбныя і 8 бронзавых. У адных выпадках падвяла састарэлая вайскова-спартовая амуніцыя — стралковая зброя і парашуты старога ўзору, у іншых — адсутніць матар'альных стымулаў. Пастулат: "Раней думай аб Радзіме, а потым — аб сабе!" — у наш час спрацоўвае кепска. Тым больш варта адзначыць нашых суйчынікаў-мэдалістуў. Шлажыст Віталь Захараў стаў другім у асабістым турніры і трэцім у складзе каманды разам з Уладзімерам Плышэўскім і Андрэем Мурашкам. Таксама два мэдалі, але абодва бронзавыя, атрымаў дзюдоіст Руслан Шарапаў (чаккая вага і абсалютнае першынства). Віце-чэмпіёнамі гульняй сталі скакун у ваду Сяргей Ламаноўскі, бягунка на 400 мэтраў Таццяна Курачіна і каманда дзяўчат у стрэлах з малакалібернай стрэльбы (Наталья Жукава, Вольга Паграбняк, Нэлі Глебя-

нок).

Чэмпіёнка съвету ў кіданіні дзіды, уладальніца прэстыжнага трафея "Golden Four" — пяцілаграмовага злітка золата — Наталья Шыкаленка зь Менска зноў перамагла, на гэты раз у Токіо — 64 м 96 см. Другая чэмпіёнка съвету Эліна Зыверава без праблемаў выйграва ў Дэлі — 64 м 30 см. Яшчэ адзін герой чэмпіянату съвету ў Гётзборгу дзяяціціораў Эдуард Хямляйнэн, які жыве ўжо ў Фінляндыі, але выступае яшчэ за Беларусь, з абсалютнай перавагай над канкурэнтамі скончыў турнір зорак мнагабор'я ў Талансе (Францыя) — 8430 ачкоў. Украінец Леў Лабадзін набраў 8286, а чэмпіён Эўропы француў Алэн Бландэль — 8282 ачкоў.

GOLDEN

Наталья Шыкаленка

Здымак А. Шычко

1,5 мільёна даляраў — такі прызывы фонд шахматнага матчу за тытул чэмпіёна съвету па вэрсіі Прафэсійнай шахматнай асацыяцыі паміж цяперашнім уладальнікам кароны Гары Каспаравым (Расея) і

індусам Вішванатанам Анандам. Матч, які праходзіць на 107-м паверсе ню-ёрскага хмарачоса, складаецца з 20 партыяў. У выпадку нічыінага выніку Каспараў застанецца чэмпіёнам, Ананду ж неабходна толькі выйграваць. Пераможца атрымае ўдвая болей за пераможнага. Ёсьць над чым паламаць галаву! Пакуль што ў матчы захоўваецца рэйнавага: пасля шасці партыяў лік нічыны — 3:3.

Дынаўцы Менска, якія не спадзявана абыгралі ў першым матчы на Кубак УЕФА венскую "Аўстрый" на ейным полі 2:1, праглядаюць упэўнена лідываючу чэмпіянаце краіны па футболе, не згубіўшы ніводнага ачка. На мэдалі таксама прэтэндуюць, хоць і значна адстаючы, "Дынаама-93" і дэбютанты першай лігі менская "Атака-Аўра" і мазырскі МПКЦ.

Менскі клуб "Цівалі", стравіўшы паміж сэзонамі амаль усіх вядучых хакеісташ, гібее на дне турнірнай табліцы заходній канфэрэнцыі Міжнацыянальнай хакейнай лігі (МХЛ). Новыя "цівялянты", нягледзячы на ўсе намаганыні, у шасці гульнях набраў толькі адно ачко. У апошняй гульні на сваёй пляцоўцы яны прайграли (1:6) славутому ЦСКА.

Вялікі футбаліст і скандаліст Дыега Марадона зрабіў сэнсацыйную заяву: "Пасля таго як скончыцца тэрмін майго контракту з клубам "Бока Хуніорс" (Буэнас-Айрэс), я зведу жыць на Кубу. У нашай краіне (г.зн. у Аргентыне) зашмат крыва-дышніцца". Як вядома, Марадона ў сяброўскіх дачыненнях з Фідэлем Кастро, а таму яго на востраве Свабоды чакае пойная свобода: можна будзе і наркотыкі прымаць, і па журналістах стралаць, і ўсё — беспакарана. Хаця... Дыега зрабіў ужо столькі заяваў! Калі ўсяму верыць...

Падрыхтаваў Сямён ПЛОЦ

"Сённяня ў нашай хаце съята"

3 нагоды 25-годзьдзя творчай дзейнасці ансамбль "Верасы" наладзіў 19 верасня на менскім стадыёне "Дынама" футбольна-канцэртнае шоў.

У першай частцы — футбольным матчу — брала ўдзел каманда з бізнесмэнамі, журналістамі, палітыкай — з боку Беларусі і каманда папулярных супевакоў Расеі. Як звычайна ў нашай дзяржаве, кожная спраўа, што тычицца стасункаў нашых дзярвюх краінаў, набывае палітычны характар. Першапачаткова было спланавана, што ў складзе беларускай каманды выступяць два дэпутаты ВС РБ — Анатоль Лябедзька, прадстаўнік арганізаціі "Беларусь Беленекі". За некалькі гадзін да пачатку арганізатор шоў-матча Людас Румбусіц, які фарміраваў склад ігракоў, атрымаў па ўльтыматумной форме распаратджэнне не выпускаць на поле апазіцыйнага дэпутата. У ходзе матча гучалі ўказаныні беларусам не старца асабліва падчас гульні: маўляў, гэта праста шоў, якое мае скончыцца нічай. Відаць, расейцы падобных распаратджэнняў не атрымалі і там матч скончыўся на іх карысць.

Другая, канцэртная, частка прышла пад дэвізам "Мой адрес не дом и не улица, мой адрес — Советский Союз". Менавіта гэту песьню засыпавалі беларускія і расейскія "братьі" пасля адпаведнай прадмовы імпульсіўнага маскоўскага канфэрэнсане, для якога, дарэчы, усё яшчэ існавалі як Ленінград, так і СССР. Але апафэзам, без сумнёву, стаў выступ супевака Сяргея Крылова, які ад шырлага сэрца называў нашу дзяржаву "аўтамонімнай краінай Беларусі". Ужо гістарычна даказана, што шырокай расейскай душы падабаецца даваць свае назвы васальным землям. На рахунку Беларусі гэта — ня першая. Праўда, амаль ніхто з юнакоў, што прысутнічалі на канцэрце, не звярнуў на гэта ўвагі. Маладая Беларусь атрымала відовішча, да поўнага шчасця дайце ёй яшчэ хлеба.

Кацярына БЛУКЕВІЧ

Барбару Радзівіл удалося адшукаць

У канцы верасня — пачатку кастрычніка на менскай студыі "Спадар Д" пачынула здымкі гістарычнага фільма, прысвечанага Барбары Радзівіл — адзінай беларусцы, якую, хоць і нядоўгі час, была каралевай Рэчы Паспалітай. Лічыцца, што яе атруцілі.

Здымка фільма будзе вядомы рэжысёру Віктару Даушку паводле ўласнага сцэнара "Людзі і муміі". Здымкі адбудуцца ў Нясвіжы і Міры. А вось прэтэндэнтак на ролю галоўнай герайні вырашылі пашукаць у Горадні. Патрабаваны: кінагенічнасць і веданыне беларускай мовы. Узрост — ад 16 да 36 гадоў.

На прагляд, які Даушук праводзіў асабістасць, прыйшло каля 80 прэтэндэнтак — пераважна студэнткі мясцовага ўніверсітэта і мединститута, мэдычныя сёстры, настаўніцы; некалькі дзяўчын прыехалі з навакольных вёсак. Слаборнічалі ў конкурсі нават маци з дачкой, а некаторыя прэтэндэнткі прыйшли на прагляд зь немаўлятамі ў калясках... Ня ўсе ведалі беларускую мову, а тым больш — хто такая Барбара Радзівіл.

Свой выбар рэжысёр спыніў на 24-гадовай студэнцы Гарадзенскага ўніверсітэта Ларысе Філіповіч.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

**Рэклама ў нашай газэце —
эфектыўны сродак
укладаньня грошей**

• Базавы кошт рэкламнай
плошчы ў газэце СВАБОДА:
1 см² — 1,5 USD

• Кошт 1 радка пры-
ватнай аўявы
— 12 000 руб.

• Прыватныя аўявы
і віншаваныя прымаюцца
ў рэдакцыі з 10.00 да 17.00

**Субота
30 верасня**

Беларускія тэлебачаныне

8.00 Эканамікст
8.10 Алостэрка Сі-Эн-Эн
8.25 Усё пра ўсё
8.45 Здароўе
9.15 Тэлеспэктывал
10.00 Тэлемарафон "Мастацтва і дзеяціе"
13.00 "Адночынны слухуны", м/ф
14.30 Цёмныя пакой
15.05 Асілак
16.00 Кандэрт
18.20 "Грапічна сцыкса"
19.20 Фінансавы час
19.35 "Галерэя"
20.05 Міжнародны спартовыя наўмы
20.35 Калхіхана
21.00 Навіны
21.40 Каралеўская паліяніне
22.30 "Маёны", м/ф
23.50 Пад купалам Сусвету

ОРТ

6.30 Тэлераніца
8.00, 14.00, 23.55 Навіны
8.20 Ранім-рана
8.50 "Кешка і гуманійт", м/ф
9.10 Мультфільм
9.30 Ранішняя пошта
10.00 Смак
10.20 Здароўе
10.50 Сеніння і зўярта Кабарэй-Балкарый
11.20 Бамонд
11.40 "Вяясліле з пасагам", м/ф
13.25 Алостэрка
14.20 Валікія тонкі
14.45 "Ключ бы праца перадачы", м/ф
16.20 У сцене жыўласці
17.00, 20.00 Час
17.20 Амэрыка з М. Гаратутам
18.10 "Золата партыя", м/ф
19.45 Добраі ночы, малышы!
20.55 "Рэйлі, кароль пішчёна"
21.55 Брайтан-рынг
22.40 Ба ўсіх на вуснах
23.10 Баскетбол

Канал "Расея"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі
7.25 Зоркі гаварыць
7.30 Ад "вінта"
7.45 Гасцінічны дзеда Мазая
8.00 Міравая вёска
8.30 Пілігрім
9.15 Кіно ў кастрычніку
9.30 Залатая штора
10.00 "Чысты ангельскі рэпартаж"
10.10 Да Масквы — далёка
10.55 "Вяяслі золата містэрыя Грынвуда", м/ф
12.05 "Эстрамадура — забытая лісіца Гішпанії", д/ф
13.20 De facto
13.35 "Ураган па-над Ля-Маншам", ч. 1
14.20 Мульты-пульці
14.30 Кінаафіша
14.45 Да 100-годзьдзя С. Ісіеніна
15.55 Футбол. Чэмпіянат Расеі
17.55 Шахматы
18.05 Двайныя партрэт
19.25 "Дама з камеліямі", м/ф
21.20 Кліп-антракт

21.25 Джингельмэн-шоў

22.30 Рака часу
22.35 Аўтаміт
22.40 Праграма "А"
23.40 "Прата пакуты", м/ф
Санкт-Пецярбург
6.30 Хрыстос ва ўсім съвеце
7.00 Добрае раніцы
8.00 Жыўдом...

9.00 "Ганера", д/ф
9.55 "Райская птушка", м/ф
10.35 Мая музыка
11.35 Маяльдада
12.25 "Гулус-Ляпрак", д/ф
13.00 Тэлевізійная служба працоўнай дзяяцавання
13.15 Гістарычныя альманах
13.45 "Я бачу сонца", м/ф
15.15 Фэстывальныя духавы аркестр
15.45 "Бім, Бам, Бом і воўк", мульт.
16.00 Рознакамлюючыя собаки
16.20 Стракаты хіт
16.50 Музычныя момант
17.00 "Разань-95"
17.20 Мы і банды
18.05 Тэлебілц

18.10 Вялікі фестываль
18.30, 21.40 Інфарм-ТВ
18.55 "Джанга", м/ф
20.25 "Гарадэкі эшод", т/ф
20.35 Ня хочан — не глядзі
21.20 Тэле-граф
22.00 "Зона съмерці", м/ф
23.25 На "біс"

IV канал, НТВ

7.30 Д/ф

8.05 "Маю душу закранула ты"

8.20 Бонтон

8.40, 11.35, 13.35, 16.20 Гасціцёўня

Сямейнага канала

9.05 Патрабіныя рэчы

9.25 Домаудадальнік

9.40 Дом моды

10.05 Транспартныя веснік

10.15 Мэдэцына для вас